heer Schas mee, dat hij wederom ontslag uit zijn ambt had aangevraagd en hield hij zijn afscheidsrede. Hetgeen gebeurd was drukte hem te zwaar en vond hij onverenigbaar met zijn positie als eerste burger van zijn gemeente. Hij was toen 42 jaren oud en 13 jaren burgemeester van Zeist geweest. Hierna is hij verdwenen uit onze gezichtskring; evenals kort nadien "Ultrajectum".

Dr. K.W. Galis.

Uit het op de pagina's 17 t/m 20 overgenomen gedeelte van het verslag van de toestand der gemeente Zeist over 1891 blijkt, dat behalve de nijverheid en de handel, ook de Zeister scheepvaart nog een heel bescheiden rol speelde in onze gemeente.

L. Visser.

1. Opgaaf der fabrieken binnen de gemeente en van derzelver toestand in het jaar 1891.

Soort der fabrieken.	Namen der eigenaars.	Getal arbeiders.		Beweegkracht.	stoom ketels		Ketels.		Ovens.	Aanmerkingen.
		M.	V.		Getal.	Paardenkracht.	Getal.	verwarmend oppervlak □ m.		
Bierbrouwerij . . .	F. M. Ingenhousz.	5	»		»	»	2	4	»	
Boekdrukkerij . . .	C. Avis Jzn.	14	»		»	»	»	»	»	2 snelpersen.
Fayence kachels- en ornamentenfabriek.	P. Martin, firma Martin & Co.	14	»		»	»	»	»	2	
Gasfabriek	Gemeente Zeist.	7	»		»	»	»	»	3	
Houtdraaierij. . . .	J. v. d. Brink Jr. (tevens timmerman)	26	»	stoom	4	3	1	3	»	
Kina wijn en eikel cacaofabriek . . .	Kraepelien & Holm.	4	»		»	»	»	»	1	
Koornmolen	H. D. Schuurman.	2	»	wind	»	»	»	»	»	3 stellen steenen.
Koornmolen en lijnkoekenfabriek. . .	G. van den Brink.	4	»	stoom	1	20	1	14	»	3 stellen steenen.
Koorn- en moutmolen	Deetman.	2	»	wind	»	»	»	»	»	4 stellen steenen.
Kunstmineraalwaterfabriek.	Strietman.	2	»		»	»	»	»	»	1 handdraaimachine.
Linnen en katoenenbandfabriek . . .	C. W. Anton & Co.	48	»	stoom	1	12	2	51½	»	
Metaalgieterij . . .	L. W. R. Schütz.	36	»		»	»	»	»	2	
id. . . .	W. van Dijk Phz.	4	»		»	»	»	»	1	
Snelazijnmakerij . .	H. H. Liefrink.	1	»		»	»	»	»	»	2 kuipen, ieder van 800 en 1 kuip van 1200 liter inhoud.
Stoomwasscherij . .	Burger.	22	3	id.	6	8	1	14½	»	
id. . .	A. van Melsen.	3	1	id.	2	6	2	4,9	»	
Zeepziederij	A. J. de Bruijn, firma gebr. van der Veer en van Klooster	4	»		»	»	2	»	»	1 ketel van 45.48 h.l. en 1 van 112.20 h.l.

Verder bevindt zich nog in deze gemeente:

eene stoommachine van 3 paardenkracht, dienende tot het pompen en verwarmen van water voor het gebruik der baden in de Zeister wasch- en badinrichting alhier.

II. Opgaaf van de voornaamste ambachten, benevens van het getal der daarbij gebezigde arbeiders:

Soort van ambachten.	Aantal van iedere soort.	GETAL ARBEIDERS.			
		VOLWASSENEN.		KINDEREN.	
		M.	V.	M.	V.
Bleekers	4	7	31	„	3
Bloemkweekers	5	7	„	„	„
Boekbinders	3	5	„	1	„
Brood-, koek- en banketbakkers	22	24	„	9	„
Handschoenmakers	1	„	„	„	„
Horlogemakers	4	„	„	1	„
Huisschilders en glazenmakers	7	45	„	7	„
Huis- en rijtuigschilders	1	2	„	„	„
Kamerbehangers en stoffeerders	5	11	„	2	„
Kleermakers	6	12	„	5	„
Koper- en blikslagers	5	10	„	2	„
Kuipers	1	1	„	„	„
Kunstdraaiers	1	„	„	„	„
Loodgieters en loodenpompenmakers	3	11	„	„	„
Mandenmakers	2	„	„	„	„
Metselaars	6	43	„	„	„
Parapluiemakers	1	„	„	„	„
Photografen	1	„	„	„	„
Pompenboorders	2	1	„	„	„
Porceleinschilders	1	„	„	„	„
Rietdekkers en rietmattenmakers	1	„	„	„	„
Schoenen- en laarzenmakers	10	14	„	6	„
Schrijnwerkers	5	7	„	1	„
Sigarenmakers	2	„	„	„	„
Slachters, slagers en vleeschhouwers	7	8	„	2	„
Smeden	5	19	„	6	„
Steenhouwers	2	3	„	„	„
Stoffenververs	1	„	„	„	„
Stucadoors	1	„	„	„	„
Suikerballenmakers	1	„	„	„	„
Timmerlieden	8	54	„	4	„

Soort van ambachten.	Aantal van iedere soort.	GETAL ARBEIDERS.			
		VOLWASSENEN.		KINDEREN.	
		M.	V.	M.	V.
Tuiniers voor particulieren . .	10	„	„	„	„
Verlakkers	1	„	„	„	„
Wagenmakers.	2	6	„	2	„
Zadelmakers	1	2	„	„	„
Zadelmakers en kamerbehangers	7	15	„	4	„

Omtrent het invoeren van nieuwe werktuigen of verbeteringen bij het fabriek- of ambachtswezen kunnen geene mededeelingen gedaan worden.

Tentoonstellingen van fabrieksnijverheid werden in het afgeloopen jaar niet gehouden.

Krachtens de wet van 2 Juni 1875 (staatsblad no. 95), zijn door burgemeester en wethouders de navolgende vergunningen verleend:

Voor eene bakkerij aan L. A. van Beusekom, wijk G no. 82*a*.

Voor eene bewaarplaats van petroleum aan J. Meerdink, wijk B no. 13.

Voor eene brood- en beschuitbakkerij aan M. Spijkhoven, wijk D no. 408*c*.

Voor het plaatsen van een 2e stoomketel ten behoeve der waterleiding aan A. A. H. Boissevain, wijk G no. 36.

Voor het verplaatsen der smederij met noodstal aan de directie der Stichtsche-trammaatschappij, wijk B no. 3124.

Voor het wederoprichten zijner bakkerij aan C. A. Stoové, wijk A no. 65.

Voor het oprichten eener bakkerij aan G. M. Luiting, wijk DD no. 135*a*.

Voor het plaatsen eener stoomketel in de wasscherij aan A. van Melsen, wijk C no. 44*a*.

Voor een koffiestroopfabriek aan G. A. J. Martare, wijk D no. 243*a*.

Voor eene chemische ververij en wasscherij van H. Kuhlmeijer, wijk A 198.

III. *Handel en scheepvaart.*

a. Handel.

Markten worden alhier niet gehouden.

De groot- en kleinhandel en de winkelnering in deze gemeente waren bevredigend.

In het afgeloopen jaar waren alhier acht buitenlandsche- en groothandelaren.

Deze handel werd hoofdzakelijk gedreven met Engelsche en Duitsche handelshuizen in steenkolen, vlas, wol, garens, linnenband, passementen, z.g. Zeister knoopen, manufacturen, kina la Rôche, asthmacigaretten, salmiak-pastilles, eikelcacao, enz.

Er werden in het afgeloopen jaar alhier 128 personen aangetroffen, die het beroep van binnenlandsch koopman in het klein uitoefenden, terwijl 26 personen als inlandsch kramer waren ingeschreven.

De winkelnering werd alhier uitgeoefend door 154 personen, waaronder evenwel verscheidenen, wier eigenlijk hoofdberoep een ander is.

b. Scheepvaart.

De scheepvaart is hier zeer gering en dient alleen tot het vervoer van goederen, brandstoffen en bouw-materialen.

De 12 alhier tehuisbehoorende vaartuigen bevatten eenen gezamenlijken inhoud van 90 tonnen, waaronder 1 van 16 tonnen.